

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 14. april, kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om bekæmpelse af kønssygdomme.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udbygningen af Odense universitetscenter.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om realkreditinstitutter.

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg til at overveje, hvorvidt der i forbindelse med efterretningstjenesternes virksomhed måtte være grundlag for at rejse rigsretssag mod nogen tidligere eller nuværende minister.*

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 16.44.

80. møde.

Tirsdag den 14. april kl. 13.30.

Formanden: Efter at medlem af folketinget *Chr. Rasmussen* er afgået ved døden, har vedkommende gruppe i hans sted udpeget *Risgaard Knudsen* til at indtræde i folketingets sukkerudvalg og *Grünbaum* til at indtræde i udvalget angående forslag til folketingsbeslutning om en landbrugsreform (af Morten Lange m. fl.).

De pågældende er herefter valgt.

Det er meddelt mig, at *Adam Møller* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om økonomisk bistand til et finansieringsinstitut for dagspressen. Til at indtræde

i det nævnte udvalg i stedet for *Adam Møller* har vedkommende gruppe udpeget *Lis Møller*, som herefter er valgt.

De af folketinget valgte statsrevisorer har afgivet beretning om hjemmemarkedsordningen for landbrugsvarer. Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om bekæmpelse af kønssygdomme.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 68) findes i tidenden sp. 2308, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 849).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udbygningen af Odense universitetscenter.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 66) findes i tidenden sp. 2221, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 857).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Camre: Forslaget til lov om udbygningen af Odense universitetscenter er jo desværre et forslag, som indebærer en uheldig be-

[Camre.]

grænsning i de oprindelige planer. Mit partis ordfører ved første behandling, hr. K. B. Andersen, stillede i forbindelse med førstebehandlingen det spørgsmål til undervisningsministeren: hvorledes kan man overhovedet foretage en så alvorlig beskæring uden at få en nedgang i kapaciteten? Vi har søgt at få det spørgsmål belyst i udvalget, og det er for så vidt ikke lykkedes. Den arbejdsgruppe, der sidder og arbejder med lovforslaget, skal søge at nå frem til en sådan udformning, at nedskæring undgås, idet undervisningsministeren lægger afgørende vægt på, at man ved udarbejdelsen af den nye generalplan søger at forhindre nedskæringer i studentertallet. Derudover har vi fået at vide, at vi tidligst i forsommeren 1970 kan forvente at få detaljerne om dette. Det er naturligvis stærkt utilfredsstillende for os at gå til vedtagelsen af et lovforslag på et sådant grundlag.

De studentertal, som dette lovforslag bygger på, er udarbejdet efter planskitens prognose for humaniora, for medicin og for naturfag, men der er ikke taget hensyn til den studentertalsekspllosion, som vi oplever i området vest for Store-Bælt. Ved debatten i forbindelse med førstebehandlingen var man inde på spørgsmålet, om afstanden imellem forældrenes bopæl og universitetet egentlig havde nogen synderlig betydning for tilgangen til de højere uddannelser, og den overvejende stemning var, at det var ikke noget, der betød særlig meget. Siden da har vi fået Danske Studerendes Fællesråds analyse, som på basis af ministerens egne tal modsiger dette. Det viser sig netop, at der er en større social skævhed, jo større afstanden er fra forældrebo-pælen til uddannelsesstedet.

Planskiten, som er trykt i 1967 og egentlig udarbejdet på basis af 1962-tal, taler om et totalt studentertal på 42.000 ved de tre universiteter i 1975. Men ministerens seneste prognoser siger, at der på dette tidspunkt skulle være 53.000 studerende ved de tre universiteter, altså en stigning på godt 26 pct. Man kan på basis af de nuværende tal for gymnasier beregne, at tallet, som man havde forventet nået i 1975, allerede vil være nået i 1972. Der er altså ikke tale om en eller anden mere eller mindre luftig prognose, men der er tale om, at man på objektivt grundlag kan konstatere, at vi når disse studentertal 3 år tidligere end beregnet.

Det rejser en meget stærk tvivl vedrørende holdbarheden af de skøn, der ligger til grund for Odenses planlagte kapacitet. Spørgsmålet er altså, om vi overhovedet bliver i stand til at rumme den tilgang, der kommer i tiden indtil da.

Dernæst er der spørgsmålet om, hvad et universitetscenter overhovedet er for noget. Vi har jo fået en definition her i tinget flere gange fra ministerens side, og ministeren har sagt, at der inden for et universitetscenters uddannelsesområde skal være mulighed for at gennemgå både de korte ikke-akademiske uddannelser og de højeste akademiske uddannelser. Det betyder, at begrebet bliver ganske overordentlig omfattende, men det er også åbenbart, at det udvalg, som har behandlet dette lovforslag, har ønsket, at Odense skulle blive et sådant center. Der er udtrykkelig i betænkningen gjort opmærksom på, at udvalget ønsker at henlede ministerens opmærksomhed på det fornuftige i at udvide planlægningen, sådan at andre interesser end de obligate universitetsinteresser bliver tilgodeset. Men det er der jo ikke ramme for i lovforslaget, det er der slet ikke plads til. Tietgenskolen, Den sociale Højskole, seminarier, de erhvervspædagogiske uddannelser og eventuelt senere teknikum kan slet ikke indpasses i denne ramme.

Det er helt åbenbart, at disse tanker, som udvalget har udtrykt i betænkningen, og de tanker, som ministeren har givet udtryk for, når han har defineret begrebet universitetscenter, er noget helt andet og meget mere omfattende end det, dette lovforslag handler om. Prognosen for pladsen i Odense, som i forvejen er svag, bliver herved yderligere undergravet. De 6.000, som man har stillet op for 1980, er måske i realiteten på samme basis noget med 7.000-8.000, og hvis vi udvider til det fulde område, som er omfattet af universitetscentret, så er det måske 12.000 studerende i 1980. Eller sagt med andre ord: ministeren har ved beskæringen af forslaget lagt et loft over tilgangen til Odense, og dermed er der kommet et yderligere pres på de andre universiteter, ikke mindst vest for Store-Bælt, altså et yderligere pres på Ålborg og på Århus. Det understreger igen et vældigt behov for meget hurtigt at komme i gang i Ålborg med en udbygning.

Jeg finder, det er meget uheldigt, at vi har en række splittede budgetter for forskellige

[Gamre.]

uddannelsesinstitutioners udbygning, for det er jo en ganske paradoksal situation, vi her bliver bragt i, at vi vedtager en lov, hvori den økonomiske ramme og planerne for lovens udbygning i realiteten er ganske i strid både med udvalgets ønsker og med ministerens inderste ønsker.

Jeg vil også have lov til at understrege i denne forbindelse, at ministeren har siddet den henstilling overhørig, som den ministerielle arbejdsgruppe har givet i rapporten vedrørende udbygning af Odense universitetscenter. Her hedder det nemlig på side 39 nederst:

„Arbejdsgruppen skal anbefale, at det overvejes, at der i forbindelse med lov om udbygningen af Odense-centret medtages en samlet investeringsramme for sådanne andre uddannelser, som kan komme i betragtning inden for lovens gyldighedsperiode, uanset hvilket fagministerium den eller de pågældende uddannelser måtte sortere under.“

Klarere kan det vist næppe udtrykkes.

Det er åbenbart, at den beskæring på ca. 87 mill. kr., der finder sted, har ganske alvorlige konsekvenser. Det har været nævnt, at det var en nedskæring på parkeringsarealet. Man flyttede parkeringsarealet ud fra at være en underjordisk parkering under bygningerne til at være parkering i fri luft, og det er nok noget, man kan tage sig ret let; det er noget, der må siges at være ganske rimeligt. Men for det andet har man udsat første etape af byggeriet fra 1976 til 1978, og det vil man søge at kompensere ved barakbyggeri, men i den forbindelse er der ikke anvist nogen form for compensation for de forskellige studenterfaciliteter, som er nødvendige. Endelig har man ikke anvist kompensationslokaler overhovedet for de humanistiske fag i hele tidsrummet 1976 til 1978. Det vil altså sige, at det kun er behovene frem til 1976, der bliver dækket, og der er først mulighed for at indhente det forsømte efter 1978. Dertil kommer en nedskæring af det videnskabelige udstyr, formentlig med

36 mill. kr., noget, der formentlig især vil ramme de medicinske fag. Det er altså ganske åbenbart, at der ved denne beskæring sker det, at Odense bliver deklasseret til at blive et andenklassens universitet pladsmæssigt, indholdsmæssigt, lokalemæssigt, lærermæssigt osv.

Så kan man spørge, på hvilken baggrund socialdemokratiet agter at stemme for dette lovforslag. Vi har følt det ret nytteløst at fremsætte egentlige ændringsforslag, fordi vi er klar over, at der er et sådant økonomisk pres på ministeren, at der ikke bliver råd til mere i denne omgang, og det er ikke vores stil at fremsætte paradedorslag bare for forslagernes egen skyld. Men jeg vil gerne give udtryk for — som også udvalget har gjort det i den betænkning, som er underskrevet af alle udvalgets medlemmer — at vi er meget, meget betænkelige over det, der er sket, vi beklager det dybt, og jeg vil også sige, at det er socialdemokratiets holdning, at vi agter at ændre på dette, så snart vi overhovedet får mulighed derfor. I den forbindelse kunne jeg i og for sig nok have lyst til at spørge ministeren: hvornår agter ministeren at fremsætte lovforslag, der udfylder de planer om uddannelsescentret, som ministeren ved mange lejligheder giver udtryk for at nære? Det ville være rart at få at vide, hvornår der skal ske noget på dette område, så vi ikke bare skal blive ved de kønne ord.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at forebygge en misforståelse i retning af, at vi stemmer for dette lovforslag som led i et forlig om universitetsplaceringerne. Vi vil gerne have et forlig; men det må blive et forlig om vores politik på dette område, sådan som den er opridset af hr. K. B. Andersen ved førstebehandlingen, og ikke om noget som helst andet. Jeg siger det i anledning af den ganske omsiggribende mytedannelse især i den borgerlige provinspresse, som med større eller mindre held forsøger at fremstille det sådan, at efter at socialdemokratiets ordfører i dette spørgsmål, hr. K. B. Andersen, har forladt tinget, er vi på vej til enighed om et bredt forlig om Roskilde universitet. Der bliver

[Camre.]

aldrig noget forlig om Roskilde universitet med socialdemokratiet. Jeg finder, at vi har undergravet alle ministerens argumenter for et Roskilde universitet. Det er uholdbart trafikmæssigt, det er uholdbart bosætningsmæssigt, det er uholdbart i henseende til studie- og forskningsmiljøet, og det mangler alle de forskellige støttefaciliteter, som er en nødvendighed for et sådant universitet. Vi har peget på en Amager-udbygning af København universitet. Vi har anvist en løsning på kort sigt i form af et nøduniversitet og på lang sigt et center i Kalvebodkilens sydlige del. Desuden har vi peget på en hurtig udbygning i Ålborg, hvilket er så meget mere nødvendigt på grund af væksten vest for Store-Bælt, som jo bliver accelereret med denne beskæring af Odense, vi her står over for.

Universitetsplaceringen kan løses i enighed, hvis de borgerlige partier og dermed ministeren vil opgive Roskilde universitet — ellers kan den ikke løses i enighed. Jeg siger det allerede nu, fordi det kunne se ud, som om der skulle skabes det indtryk, at vi er på vej ind i et forlig, for at man måske senere kunne fortælle, at vi pludselig skiftede kurs. Det er der ikke tale om at vi gør, vores politik er på dette område ganske uændret fra dengang, da hr. K. B. Andersen var med til dette lovforslags første behandling og havde med spørgsmålene om universitetsplaceringen at gøre under de tidligere forhandlinger, som har været.

Jeg håber meget stærkt, at ministeren vil opgive Roskilde, og skulle det ikke ske, vil jeg gerne her sige, at det er mit indtryk, at planlægningsrådets indstilling omfattende universitetsudbygningen også her i hovedstadsområdet ikke mere er holdbar. Grundlaget for den er skredet bort, og skulle ministeren ikke allerede på indeværende tidspunkt være indstillet på at opgive Roskilde-løsningen, så må vi forlange en fornyet behandling af hele denne problematik i planlægningsrådet, hvor man på ny tager op, hvad der er kommet frem siden, alle de forudsætninger, der er ændret. Jeg føler mig overbevist om, at planlægningsrådet på den baggrund vil komme frem til en anden indstilling end den, vi i dag sidder med.

På basis af disse betragtninger skal jeg give min tilslutning til en gennemførelse af

dette beskårne forslag ud fra den betragtning, at vi ikke har kunnet komme igennem med de ændringer, vi har ønsket, men jeg skal atter udtrykke vor beklagelse af, at det er gået sådan.

Knud Bro: Når hr. Camre ikke allerede har holdt afvigte foredrag i udvalget, går jeg ud fra, at det er, fordi han deler min opfattelse, at det ikke er særlig relevant for den debat og forhandling, som foregår her i dag. I øvrigt er jeg enig med ham; jeg foretrækker, om ondt skal være, paradetaler fremfor paradeforslag.

Må jeg sige, som allerede udtrykt, at vi beklager den modifikation, der har været tale om. Vi beklager, at man ikke har kunnet anvende de penge, som oprindeligt var budgetteret men det var nødvendigt for os i en situation, hvor hele uddannelsessektoren var meget stærkt presset, at vi modificerede forslaget, eller for at bruge et billedligt udtryk, som oven i købet passer i praksis: at vi satte forslaget ned på jorden.

Men jeg vil gerne fastholde som noget afgørende for vor stilling, at der er ikke fremkommet noget i udvalget, som motiverer, at der skulle være tale om, at antallet af studenter ville blive nedskåret. Det er vist den kendsgerning, som er væsentligst i det, der skal siges her i dag.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at når hr. Camre end ikke har orket at stille andre forslag, så er det formentlig, fordi han også mener, det ville være temmelig urealistisk at presse på netop for at undgå den beskæring, der her er tale om, til ugunst for andre og i den forbindelse væsentligere investeringer i uddannelsessektoren.

Jeg skal ikke i øjeblikket komme ind på de tanker, som hr. Camre gav udtryk for vedrørende et forlig om hele universitetsproblematikken. Jer forstod på hr. Camre, at hans væsentligste betragtning var, at hr. K. B. Andersen ikke skulle have levet forgæves i undervisningsmæssig henseende. Det er måske nok et lidt dårligt udgangspunkt for en fornuftig forhandling om de ting, men vi er fortsat interesseret i et forlig, hvis hr. Camre kommer på bedre tanker.

Per Møller: Den betænkning, der foreligger fra udvalget, som har behandlet Odense universitetscenter, er meget vel afbalanceret. For det første understreger den den gode vil-

[Per Møller.]

je, man har haft til at gøre det så godt som muligt, men for det andet fremhæver betænkningen også, at det er nødvendigt at tage hensyn til, som det siges, de omfattende behov, der er for udvidelse og forbedring ikke mindst på uddannelsesvæsenets område. Det er sådan set det, der er opgaven, når vi skal løse alle de store uddannelsesmæssige opgaver, vi har for os, at finde en balance mellem, hvad der er det bedst mulige, og hvad man har råd til.

Det er imidlertid væsentligt, at udvalgsbehandlingen ikke på noget punkt har afsvækket det, undervisningsministeren fremhævede i sin fremsættelse, hvor han sagde, at begrænsningen i Odense sker, uden at man berører antallet af studenter eller på anden måde foretager væsentlige indgreb i de forudsatte funktioner i centret. Det var en afgørende passage i undervisningsministerens fremsættelse, og udvalgsbehandlingen har ikke afsvækket dette grundlæggende syn.

Derfor kunne det ikke andet end undre, at hr. Camre på den ene side anbefalede forslaget i den nedskårne form, men på den anden side sagde, at dette indebar, at man deklasserer Odense universitetscenter til et andenklassers universitet. Hvis det virkelig var så ringe, ja, så må det overraske, at hr. Camre på socialdemokratiets vegne alligevel anbefaler at stemme for det. Påstanden om, at man godtager det af frygt for at komme frem med paradeforslag, virker ikke særlig overbevisende, især ikke efter de mange skarpe ord, vi hørte hr. Camre komme med, skarpe ord, som simpelt hen afviste en reel forhandling om et videregående forlig om universiteternes udbygning. For når hr. Camre siger, at han vil gerne have forlig, men at det udelukkende kan ske på socialdemokratiets grundlag, ja, så vil jeg ikke opfatte det som udtryk for nogen helt ægte forligsvilje.

Jeg tror, det afgørende ved forslaget er, at det har taget rimeligt hensyn til de to sider i balancen, nemlig kvalitetskravet og økonomien, og hermed skal jeg anbefale, at det godtages i den foreliggende skikkelse.

Grethe Philip: Da vort partis ordfører er fraværende, vil jeg gerne knytte et par bemærkninger til det lovforslag, vi her behandler. Også vi i det radikale venstre ser naturligvis med beklagelse, at vi har modificeret

det oprindelige projekt. På den anden side er det ikke nogen helt enestående begivenhed, at man planlægger noget og det viser sig at være dyrere, end man oprindeligt havde tænkt sig den samlede sum, og så må det modificeres. Når det som her kan ske, uden at det griber afgørende ind i det, der dog er det afgørende her — det vigtige, at man kan give studenterne en forsvarlig undervisning i det antal, man har stilet mod på de tidspunkter, vi drøfter — så kan jeg ikke se, at der er sket noget skæbnesvangert, som vi ikke kan gå med til.

Hr. Camre lagde op til en større samlet debat om placeringen af universiteter og ikke mindst placeringen af universiteterne på Sjælland. Jeg synes, det er for tidligt her at gå ind i den debat; jeg er fuldstændig enig med hr. Camre i, at det vil være ønskeligt at få et forlig, det har jeg personligt ønsket meget stærkt lige fra første færd og også prøvet at stille mod det, og jeg er da helt klar over, at skal vi nå et forlig, så må vi også være villige til at lytte til, hvad de andre har af ønsker. Det mener jeg at vi har gjort løbende, og det håber jeg rigtignok også man vil fra hr. Camres partis side, sådan at vi virkelig til sidst med en vis gensidig afbøjning kan finde frem til et endeligt mål, vi alle sammen finder er rimeligt og acceptabelt.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at vi kan anbefale lovforslaget i den form, hvori det er fremsat, efter de forhandlinger, vi nu har haft.

Morten Lange: Nu var det en voldsom ouverture, hr. Camre indledte disse forhandlinger med; den svarer ikke til det indtryk, man har haft af forhandlingerne i dette folketingsudvalg, men i og for sig kan jeg godt forstå, hvis hr. Camre er vågnet op og er blevet vred. Der er ved at sprede sig i dette folketing en vis apati over for regeringens nedskæringsforslag. Der kommer jo ret jævnligt forslag af den type frem, der rammer snart det ene og snart det andet projekt, og kan man ikke komme med en konkret budgetnedsikring, så kan man lave anlægsstop, eller hvad man ellers kan finde på for at sætte tingene i stå. Fra tid til anden kan det nok føre til, at en eksplosion må være et rimeligt svar.

Jeg skal for mit eget vedkommende blot sige, at også i denne sag havde der været god

[Morten Lango.]

grund til at se meget skeptisk på regeringens nedskæringsplaner, men med den regering, vi har, må vi vel nok koncentrere os om at dæmme op for de, skal vi sige mest farlige af de nedskæringer, vi bliver konfronteret med, og denne nedskæring indeholder i hvert fald en del elementer, som kan accepteres som, skal vi sige en forringet luksusstandard. Dem kunne man acceptere uden alt for stort vrøvl. Jeg er også bange for, at der sker en alvorlig neddæmpning af tempoet for det egentlige universitetsbyggeri, det ligger ganske på linje med regeringens almindelige linje i retning af at sætte tingene i stå. Blot må vi dog konstatere, at her har man da endnu ikke sat tingene helt i stå.

Vi blev gjort opmærksom på, at vi i udvalgsbetænkningen har været nødt til at gøre ministeren opmærksom på, at det var et universitetscenter, vi ønskede skabt i Odense. Det fremgår allerede af lovforslagets oprindelige titel, og det fremgår af mange debatter, vi har ført, men det fremgår ikke af ret meget af det, der hidtil er lavet. Jeg må indrømme, at universitetscenterdannelsen er et af de kommende perioders vigtigste problemer for den højere uddannelse taget som en helhed, men jeg må også indrømme, at vi mangler en hel del klaring, før vi kan komme virkelig for alvor i gang, så vi kan godt skælde ministeren ud — det synes jeg i og for sig på mange måder er rimeligt, fordi det er ham, der skal drive på en række heste, for at vi kan få en afklaring frem — men vi må være klar over, at hovedpunktet i spørgsmålet om en universitetscenterdannelse er spørgsmålet om en integrering af læreruddannelserne, og hvad det angår, foreligger der for os ikke skyggen af et dokument, dårlig nok en konkretiseret idé, og uden dette er en egentlig universitetscenterdannelse en temmelig vanskelig ting at snakke om i praksis. Der er altså adskillige heste, der skal piskes på, førend der kommer realiteter bag ved titlen, men jeg tror, en af måderne til at piske på disse heste bl. a. vil være at indskærpe, at det kommissorium, som arbejdsgruppen for planlægning af Odense universitetscenter bør have, netop er at sørge for, at der kommer gang i denne udvikling. Så kan det ske, at ministeren bliver nødt til at piske på diverse heste, og hvis han ikke vil, skal vi nok hjælpe ham.

Man kan måske ikke med rimelighed bebrejde ministeren, at han ikke har kunnet se klare linjer for en universitetscenterdannelse i Odense, men man vil kunne bebrejde os alle sammen, hvis vi ikke meget snart kommer i den situation, at vi kan gøre det.

I øvrigt får behandlingen af dette lovforslag mig til i højere grad, end det måske tidligere har været tilfældet, at understrege, at det må være sidste gang, dette folketing får isolerede sager til behandling om den højere uddannelse. Det er meningsløst at parcellere det ud. Det behandles i forvejen inden for et samlet rammebudget, og de forskellige afgørelser har stor indflydelse på hinanden. Hvad vi gør ved Odense universitet, har indflydelse på, hvad der sker i Århus, på, hvad de øvrige dele af planen rimeligt bør være, og vi kan ikke være tjent med, at vi skal tage stilling til disse sager led for led, simpelt hen fordi vi ved at tage stilling til én af dem i realiteten påvirker de andre, der ikke er til behandling.

Ved næste port i behandlingen af universitetssagerne vil vi i hvert fald have nogle noget mere sammenhængende sager til behandling, og da vil jeg blot sige til hr. Camre, at jeg synes, at hans meget massive oplæg her i dag ikke var så forfærdelig klogt. Der er kommet meget nyt materiale frem til det folketingsudvalg, som behandler de øvrige universitetsspørgsmål, mange ting, som frembyder muligheder, som ikke var kendt, dengang udvalget begyndte sit arbejde, og jeg skal for mit vedkommende naturligvis med stor interesse se på, hvilke muligheder de nye forslag giver, men når man læser et dekret op om, at et eller andet parti, in casu socialdemokratiet, har haft en åbenbaring på et tidligt tidspunkt, og hvis vi ikke alle tilslutter os åbenbaringen, så bliver der ikke nogen mulighed for at nå frem til enighed, ja, så har man unægtelig stillet sig selv i en lidt vanskelig situation. Det synes jeg hr. Camre gjorde. Der er muligheder for at komme frem til konstruktive løsninger på universitetsspørgsmålet i en større målestok. Jeg håber, vi når det. Skulle det vise sig at være en lille bitte smule vanskelig, så tror jeg, hr. Camre kan tilskrive sig selv en vis del af æren for det. Så meget til slut.

Kjær Rasmussen: Som det allerede er sagt, står vi igen i dag med et beskåret projekt. I

[Kjær Rasmussen.]

sidste uge drejede det sig om den kliniske del af den lægevidenskabelige studenterundervisning, i denne uge drejer det sig om Odense universitetscenter. Nedskæringen af de nødvendige midler til uddannelsen er altså ved at være hverdagskost herinde i folketinget. Hvorfor? Simpelt hen fordi dette folketing prioriterer udgifterne helt forkert. Det danske samfund afholder mange unødvendige udgifter, før man når til de nødvendige. Ingen er i tvivl om, at den nedskæring, vi her står over for, vil betyde en forringelse af uddannelserne, og vi føler ingen som helst trang til at tage medansvar for en sådan forringelse. Det er den stilling, vi tager, og vi kan gøre det, fordi vi heller ikke anerkender den måde, som dette samfund prioriterer sine udgifter på.

Vi vil undlade at stemme ved lovforslagets tredje behandling, og jeg skal slutte med at sige, at det vel også er et spørgsmål, hvad der i det hele taget bliver tilbage af centertanken.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): I udvalgets enstemmige betænkning over lovforslaget om udbygningen af Odense universitetscenter beklager man

„den modifikation, som er foretaget i det oprindelige projekt, men kan tilslutte sig, at arbejdet videreføres på dette grundlag under hensyn til de omfattende behov, der er for udvidelse og forbedring ikke mindst af uddannelsesvæsenet også på en række andre områder.“

Jeg har citeret dette, fordi jeg gerne vil tilslutte mig det synspunkt, som er kommet til udtryk, nemlig at man ved vurderingen af de enkelte opgaver hele tiden må have for øje, at behovet for udvidelse og forbedring er stort også på en række andre områder.

Når hr. Morten Lange gav udtryk for et ønske om at kunne se alle disse ting i en større sammenhæng, måske også finde en løsning på dem i en større sammenhæng, er det et ønske, som jeg har megen sympati for, og jeg skal også i den udstrækning, jeg kan, bidrage til, at vi efterhånden vil kunne få et sådant større samlet syn anlagt på disse områder.

Men afgørende var det jo at få vedtaget en lov om udbygningen af Odense universi-

tetscenter, og den begrænsning i det oprindelige projekt, som er foretaget, har udvalget altså om end med forskellig grad af modifikation givet tilslutning til.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige, hvad jeg har sagt over for udvalget, at de planer for optagelse af studerende ved Odense universitet, som har været lagt, vil kunne holdes med den beskæring, som er foretaget her.

Man gør i betænkningen endvidere opmærksom på, at tanken om et egentligt uddannelsescenter ved Odense fastholdes og virkeliggøres. Jeg er enig i dette, og jeg vil gerne oplyse som svar på det, der er blevet sagt fra flere ordføreres side at der er et sådant kontaktudvalg og en sådan kontakt til andre ministerier, at man skulle kunne arbejde henimod et uddannelsescenter. Lad mig nævne, at der er kontakt til kulturministeriet om et musikkonservatorium knyttet dertil, der er kontakt med socialministeriet om visse uddannelser under socialministeriet knyttet til den sociale skole ved Odense universitetscenter, der er inden for undervisningsministeriets eget område nær kontakt til direktoratet for erhvervsuddannelserne med henblik på samarbejdet med handelsskolen i Odense og den handelshøjskole, som på et eller andet tidspunkt vil blive sat i gang i Odense. Vi vil i øvrigt gerne også tage kontakt til andre uddannelser under andre ministerier, som det kunne være rigtigt eller ønskeligt at få knyttet til universitetscentret; jeg tænker her bl. a. på uddannelser af paramedicinsk art under indenrigsministeriet.

Lad mig endelig føje til, at det er tanken, at der fra næste undervisningsår skal begynde undervisning ved Odense universitetscenter i gymnastik og idræt på linje med den uddannelse, som gives ved Danmarks højskole for legemsøvelser. Vi er altså fuldt opmærksom på ønsket om at knytte flere uddannelser sammen i uddannelsescentret i Odense og regner med, at det vil kunne virkeliggøres i de kommende år.

Hr. Camre nævnte, at de splittede budgetter og budgetter delt op under forskellige ministerier kan vanskeliggøre dette. Hr. Morten Lange ønskede en større klarlægning af centerbegrebet. Jeg er fuldt opmærksom på de problemer, man nævner her, men bør vel også med henblik på, hvad der står i be-

[Undervisningsministeren.] Tænkingen om ønskeligheden af en afklaring vedrørende ideen om uddannelsescentrene, gøre opmærksom på, at vi her i foråret formentlig vil få en indstilling fra planlægningsrådet for de højere uddannelser om hele centerbegrebet og administrationen af det. Der vil derefter være lejlighed til at vende tilbage til det, men det er jo, som hr. Morten Lange sagde det, et spørgsmål om anvendelse af lærerkræfter, det er også et spørgsmål om administrationen af uddannelser, der ligger under forskellige ministerier; og uddannelser med budgetter på forskellige poster. Der ligger her en række praktiske problemer, som skal klares ved siden af det, må jeg bruge udtrykket mere ideelle, man sigter imod med et uddannelsescenter.

Jeg håber altså, at vi i foråret vil have en sådan indstilling fra planlægningsrådet, der vil kunne bidrage til den afklaring, som udvalget efterlyser i sin betænkning, og som jeg håber vi kan komme et stykke nærmere i forbindelse med denne indstilling fra planlægningsrådet.

Med disse bemærkninger skal jeg til slut takke udvalget for den enstemmige indstilling om vedtagelse af lovforslaget om udbygningen af Odense universitetscenter.

Camre: Jeg hæfter mig ved, at ministeren ikke har prøvet at få os til at forestille os, at man virkelig kunne foretage en nedskæring på 87 mill. kr. og så alligevel få det samme ud af det. For hvis det virkelig skulle være sådan, som hr. Per Møller sagde det, at dette forslag var overordentlig velafbalanceret, og at hverken elevtal eller centrets funktioner ville blive berørt, ja så måtte man dog vist næsten sige til ministeren, om han ikke skulle se at få skiftet de folk ud, der har lavet det første forslag, for tænk, her kommer altså nogen, som for 87 mill. kr. mindre kan klare det samme. I hvert tilfælde kunne man vel gøre finansministeren opmærksom på disse dygtige folk — dem kunne der jo nok være brug for andre steder — som kunne få det samme ud af færre penge.

Jeg tror ikke, det er muligt, og jeg tror, det er givet, som jeg har sagt herfra, at der bliver en alvorlig kvalitetsforringelse, og at der skabes et dårligere miljø; det bliver vanskeligere at få lærerkræfter, vi får flere af disse lyntogs-lærere, som hr. K. B. Andersen kaldte dem

ved første behandling af forslaget, og det er overordentlig farligt for Odense.

Må jeg så også sige, at når vi kan gå ind for dette forslag, er det, fordi vi ikke mener, at der forvrides en struktur i egentligste forstand. Der er muligheden for en videreudbygning i 1978, men det kan ikke siges kraftigt nok, at det er utilfredsstillende, at der sker denne forsinkelse. Det kan ikke siges kraftigt nok, at det lægger et øget pres på de andre universiteter og ikke mindst på universiteterne vest for Store-Bælt, hvor problemerne for udbygning er meget store.

Selv om vi ikke her skal diskutere hele problemstillingen omkring den øvrige centerudbygning, vil jeg sige, at nogle af de bemærkninger, som ordførerne kom med, gav mig en vis bekræftelse af mistanken om, at man gerne ville have skabt det indtryk, at socialdemokratiet i sidste øjeblik skulle være sprunget fra et forlig. Vi har aldrig nogen sinde været ved at indgå i et forlig, som indebar, at vi skulle sluge Roskilde.

Jeg vil også gerne sige, at hele problemstillingen heromkring ikke er ny. Der er kommet nye ting frem, som påpeget af fru Grethe Philip, der er kommet nogle nye ting på bordet i udvalget, men alle disse nye ting peger dog i retning af det, som vi fra første færd har markeret som vores politik.

Så siger man: socialdemokratiet vil ikke forlig, socialdemokratiet kalder det forlig, men socialdemokratiet vil ikke lytte til andres ønsker. Man kan selvfølgelig godt fremstille det på den måde, men jeg vil alligevel spørge: hvad er det, man skulle give os? Altså, vi vil ikke bøje os for regeringspartierne ønsker, ergo vil vi ikke gå på forlig, siger man, og vi kan så omvendt sige: ja, regeringspartierne vil ikke bøje sig for vore ønsker, man vil altså ikke gå på forlig. Der er jo ikke noget at handle om, der er ikke tale om, at nogen kan få mere eller mindre i en handel, der er tale om Roskilde eller ikke-Roskilde, og vi siger nej til det forslag. Jeg vil også gerne understrege, at Roskilde glider ikke ned bare ved en hurtigere udbygning af Københavns universitet.

Formanden: I anledning af forskellige udtalelser under denne debat vil jeg gerne understrege, at det altid er en fordel, hvis ordførerne koncentrerer deres udtalelser om de forslag, der er opført på dagsordenen.

Knud Bro: Det er dog en besynderlig holdning fra socialdemokratiets ordførers side, at han kommer herop og siger, at tingene ligger, som de har ligget fra første færd, og hr. K. B. Andersen har allerede i sin store visdom tegnet det op, længe inden vi andre kom i gang, når man ved, at udvalget fortsat arbejder med disse ting, bl. a. på foranledning af hr. Camre, der har stillet en række spørgsmål, og at ministeren kommer til os på torsdag og svarer hr. Camre. Og så siger hr. Camre minsandten til os i dag, at han for længst har besluttet, hvordan det hele skal ende.

Hr. Camre skal være forsigtig og ikke gøre os til grin.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om realkreditinstitutter.

(Lovforslaget (nr. 159) findes i tillæg A. sp. 3269, fremsættelsen i tidenden sp. 4237).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Kampmann: Der er indledningsvis grund til at takke regeringen for, at man rent faktisk har taget lovforslaget om frivillige sammenlægninger af kreditforeninger og hypotekforeninger tilbage; det er jo helt åbenbart, at en eventuel vedtagelse af det foreliggende lovforslag vil overflødig gøre lovforslaget om de frivillige sammenlægninger. Men herudover er der ikke så meget at takke boligministeren for.

Det forslag, vi har til behandling i dag, synes ikke særlig gennemarbejdet; det er ret løst sammensat, og den manglende gennemarbejdelse har man så søgt at camouflere ved i ret vidt omfang at gøre lovforslaget til en

rammelov. Årsagen hertil er ikke vanskelig at finde. Der synes nemlig ikke at være tvivl om, at udviklingen er løbet fra lovforslaget i løbet af de uger, hvor det har været under udarbejdelse i boligministeriet.

Som bekendt bygger forslaget dels på realkreditkommissionens betænkning, dels på Kurt Hansen-rapporten, men de konklusioner, som realkreditkommissionens betænkning hviler på, ikke mindst aftalerne mellem de enkelte typer af realkreditinstitutioner, eksisterer jo ikke mere, efter at praktisk taget samtlige repræsentanter for de bestående kreditinstitutioner i en skrivelse til folketingets realkreditudvalg har tilkendegivet, at de føler sig løst fra de tidligere indgåede aftaler, efter at Kurt Hansen-rapporten med dens konklusioner, som regeringen i vidt omfang har tiltrådt, er fremkommet.

Det må vist også uden videre erkendes af alle, også af boligministeren, at en række af de forslag, som realkreditkommissionen er fremkommet med, krydses af forslag i Kurt Hansen-rapporten.

Der er også grund til at beklage, at lovforslaget om realkreditinstitutter først kommer til behandling i dag, den 14. april. Det blev fremsat den 13. marts, og der er således forløbet godt en måned, fra forslaget blev fremsat, til det er kommet til første behandling. En del af den tid, der er gået, er således frataget udvalgsarbejdet. Det betyder, at det kommende folketingsudvalg kun får godt 1½ måned til udvalgsarbejdet, og da lovforslaget er meget omfattende og har meget vidtgående konsekvenser, vil jeg allerede nu bede boligministeren om at tilkendegive, hvor meget dets gennemførelse i indeværende folketingssamling haster. Socialdemokratiets opfattelse er, at det ikke haster så meget, at man af den grund kan tilsidesætte et vidtgående udvalgsarbejde.

Den største fordel ved det nuværende danske realkreditsystem, som jo er enestående i verden, er, at man, hvis man opfylder de sikkerhedsmæssige krav, har ret til at få lån. Med regeringens lovforslag er denne ret beskåret i betydelig grad, nemlig til den almindelige kredit, mens retskriteriet ikke umiddelbart gælder for den øvrige kreditgivning. Man må have for øje, at man herved delvis fjerner et af de væsentligste argumenter for at fastholde den nuværende organisering af kreditsystemet i Danmark. Man har vel lov